

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS,

ar ko groza pielikumu Komisijas Paziņojumam dalībvalstīm par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai

(2020/C 101 I/01)

I. Ievads

- (1) Komisijas Paziņojuma dalībvalstīm par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai ⁽¹⁾ ("paziņojums") 13. punktā paredzēts, ka valsts apdrošinātāji ⁽²⁾ nedrīkst sniegt īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanu attiecībā uz nododamiem riskiem. Nododamie riski paziņojuma 9. punktā ir definēti kā komercriski un politiskie riski, kuriem maksimālais riska periods nepārsniedz divus gadus un kuri ir attiecināmi uz valsts un privātiem pircējiem valstīs, kas norādītas minētā paziņojuma pielikumā.
- (2) Pēkšņais Covid-19 uzliesmojums 2020. gada pirmajos mēnešos ne tikai radīja nopietnus draudus sabiedrības veselībai visā pasaulē, bet arī izraisīja lielus satricinājumus pasaules un Savienības ekonomikā. Uzliesmojuma rezultātā uzņēmumi saskaras ar būtisku likviditātes trūkumu un to tirdzniecības darījumi ir pakļauti paaugstinātam finanšu riskam. Dalībvalstu vārdā Padomes darba grupa eksporta kredītu jautājumos informēja Komisiju par privāto apdrošinātāju pašreizējo izstāšanos no īstermiņa eksporta kredītu tirgus un gaidāmo nepietiekamību, lai segtu visus ekonomiski pamatotos riskus attiecībā uz eksportu uz visām pasaules valstīm, tostarp visām dalībvalstīm.
- (3) Šajā kontekstā saskaņā ar paziņojuma 35. punktu Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu, lai novērtētu privātas kredītu apdrošināšanas un pārpadrošināšanas spēju segt eksportu uz valstīm, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, un noteiktu, vai pašreizējie un paredzamie tirgus apstākļi var pamatot jebkādas šādas valsts pagaidu izslēgšanu no saraksta.

II. Vērtējums

- (4) Saskaņā ar paziņojuma 5.2. iedaļu Komisijas novērtējuma pamatā ir paziņojuma 33. punktā noteiktie kritēriji, proti, privātas kredīta apdrošināšanas kapacitāte, valsts kredītreitings un uzņēmumu reitings.
- (5) Nosakot, vai privāto apdrošinātāju nepietiekamā kapacitāte, lai segtu visus komerciālos un politiskos eksporta riskus, attaisno valsts izslēgšanu no to valstu saraksta, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, Komisija apspriedās ar dalībvalstīm, privātiem kredītu apdrošinātājiem un citām ieinteresētajām personām, piemēram, eksportētājiem, to apvienībām, kredītu apdrošināšanas brokeriem un arodasociācijām, un ievāca no tiem informāciju. Komisija

⁽¹⁾ OVC 392, 19.12.2012., 1. lpp.

⁽²⁾ Paziņojumā valsts apdrošinātājs ir definēts kā uzņēmums vai cita organizācija, kas sniedz eksporta kredīta apdrošināšanu ar dalībvalsts atbalstu vai tās vārdā, vai dalībvalsts, kura sniedz eksporta kredīta apdrošināšanu.

2020. gada 23. martā publicēja informācijas pieprasījumu par īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas pieejamību eksportam uz visām valstīm, kurās riski uzskatāmi par nododamiem saskaņā ar paziņojumu ⁽³⁾. Atbilstu iesniegšanas termiņš bija 2020. gada 25. marts. Komisija saņēma 64 atbildes no dalībvalstīm, privātiem apdrošinātājiem, eksportētājiem un arodapvienībām.

- (6) Informācija, kas pēc publiskotā informācijas pieprasījuma tika iesniegta Komisijai, norādīja uz pašreizējo un straujo privātās kredītu apdrošināšanas kapacitātes samazināšanos attiecībā uz eksportu kopumā. Daži valsts apdrošinātāji jau ir reģistrējuši kredītu apdrošināšanas polišu pieprasījumu skaita pieaugumu eksportam uz valstīm, kurās riski uzskatāmi par nododamiem. Lielākā daļa respondentu sagaida, ka apdrošināšanas segums būs ierobežots, un tas mudina domāt, ka ļoti īsā laikā var sagaidīt nepietiekamu privātās apdrošināšanas pieejamību šajās valstīs.
- (7) Saskaņā ar jaunākajiem makroekonomiskajiem rādītājiem pasaules un Savienības ekonomika piedzīvo lejupslīdi Covid-19 vīrusa uzliesmojuma dēļ, un paredzams, ka šī tendence tuvākajā nākotnē turpināsies. Slimības uzliesmojuma ietekme vēl nav pilnībā atspoguļota pašreizējos valstu reitingos. Ņemot vērā ekonomikas prognožu rādītājus, ir pamatoti sagaidāms, ka Covid-19 uzliesmojuma izraisītās krīzes rezultātā valstu reitingi īstermiņā pasliktināsies. Sagaidāms, ka uzņēmumu sektora darbības rādītāji pasliktināsies ⁽⁴⁾, un paredzams, ka būs liela korekcija Komisijas izaugsmes prognozēs, pastāvot negatīvai izaugsmei salīdzinājumā ar ziemas prognozi Eiropas Savienībai 2020. gadā (1,4 %).
- (8) Lai sniegtu palīdzību ES ekonomikai saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu, Komisija ir pieņēmusi pagaidu regulējumu ⁽⁵⁾, kas ļauj dalībvalstīm nodrošināt papildu atbalsta pasākumus, pilnībā izmantojot spēkā esošajos valsts atbalsta noteikumos paredzēto elastību. Īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas jomā ar regulējumu tika ieviesta lielāka elastība, apstiprinot atsevišķu risku pagaidu nenododamību eksporta kredīta apdrošināšanas trūkuma dēļ saskaņā ar paziņojuma 18. punkta d) apakšpunktu.
- (9) Ar šo elastību var būt nepietiekami, lai ātri novērstu grūtības, ar kurām uzņēmumi pašlaik saskaras un, visticamāk, saskarsies vistuvākajā nākotnē. Tā vietā ir vajadzīga ātrāka reakcija, lai mazinātu visas negatīvās sekas pēc privāto apdrošinātāju pēkšņas izstāšanās no īstermiņa eksporta kredītu tirgus. Ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas rezultātus, kā arī vispārējās pazīmes, kas liecina par Covid-19 graužošo ietekmi uz Savienības ekonomiku kopumā, Komisija uzskata, ka pastāv vispārējs pietiekamu privāto spēju trūkums, lai segtu visus ekonomiski pamatotos riskus eksportam uz valstīm, kuras pašlaik klasificētas kā nododamu risku valstis. Tajā pašā laikā, ņemot vērā pašlaik pieejamo informāciju par Covid-19 uzliesmojuma turpmāko attīstību, var notikt tā, ka privātie apdrošinātāji atsāks palielināt savu iesaisti īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanā pirms paziņojuma 36. punktā paredzētā viena gada perioda. Tādēļ 12 mēnešu grozījums nododamo risku valstu sarakstā var būt pārmērīgs.
- (10) Šādos apstākļos Komisija ir nolēmusi visus komerciālos un politiskos riskus, kas saistīti ar eksportu uz paziņojuma pielikumā uzskaitītajām valstīm, uzskatīt par pagaidu nenododamiem riskiem līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar pagaidu regulējuma darbības termiņu. Saskaņā ar paziņojuma 36. punktu Komisija trīs mēnešus pirms 2020. gada beigām izvērtēs, vai pagarināt pagaidu izņēmumu.

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_short-term-export-credit-insurance/index_en.html

⁽⁴⁾ Lai gan daudzi respondenti Komisijas rīkotajā sabiedriskajā apspriešanā norādīja uz grūtībām šobrīd precīzi novērtēt Covid-19 uzliesmojuma sekas, dažas ieinteresētās personas sniedza datus, kas liecina, ka pašreizējā krīze var izraisīt uzņēmumu maksātspējas pieaugumu Eiropā līdz pat 20 % apmērā. Tāpat paredzams, ka negatīvā ietekme izpaudīsies apdrošināšanas parakstīšanas kapacitātes samazinājumā līdz pat 15 % apmērā kopumā un pat 40 % apmērā mazo uzņēmumu gadījumā. Līdzīgi apmēri tika reģistrēti 2009. gadā, un daudzi respondenti, kas piedalījās šajā apspriešanā, pauda vēl pesimistiskākas prognozes attiecībā uz 2020. gada Covid-19 uzliesmojuma ietekmi.

⁽⁵⁾ Komisijas 2020. gada 19. marta paziņojums "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā" (OV C 91I, 20.3.2020, 1.–9. lpp.).

PAZIŅOJUMA GROZĪJUMS

(11) No 2020. gada 27. marta līdz 2020. gada beigām Komisijas Paziņojumam dalībvalstīm par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai piemēro šādu grozījumu.

— pielikumu aizstāj ar šādu:

“Valstis, kurās riski uzskatāmi par nododamiem

Komisija visus komerciālos un politiskos riskus, kas saistīti ar eksportu uz turpmāk uzskaitītajām valstīm, uzskata par pagaidu nenododamiem riskiem līdz 2020. gada 31. decembrim.

Beļģija	Kipra	Slovākija
Bulgārija	Latvija	Somija
Čehijas Republika	Lietuva	Zviedrija
Dānija	Luksemburga	Apvienotā Karaliste
Vācija	Ungārija	Austrālija
Igaunija	Malta	Kanāda
Īrija	Nīderlande	Islande
Grieķija	Austrija	Japāna
Spānija	Polija	Jaunzēlande
Francija	Portugāle	Norvēģija
Horvātija	Rumānija	Šveice
Itālija	Slovēnija	Amerikas Savienotās Valstis”
